

Tarihi Mekânlara Yapılan Ziyaretlerin Öğrencilere Estetik ve Duyarlılık Değerlerini Kazandırmadaki Rolüne İlişkin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Görüşleri

Şilan KOÇİN, Millî Eğitim Bakanlığı, silankocin62@gmail.com, 0000-0002-2297-9411

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Geliş : 07.08.2023 Kabul: 13.09.2023 Makale türü: Araştırma makalesi	Sosyal bilgiler eğitimi, ilkokul ve ortaokul düzeyindeki öğrencilere günlük yaşama ilişkin bilgi, beceri ve değerler aktarmayı amaçladığından eğitim-öğretim süreçlerinde çok çeşitli kaynak ve yöntem kullanımını gerektirmektedir. Sosyal bilgiler eğitiminde kullanılan esntrümanlardan biri, tarihi mekânlardır. Araştırmada sosyal bilgiler eğitiminde tarihi mekânların kullanımının öğrencilere estetik ve duyarlılık değerlerini kazandırmadaki rolüne ilişkin öğretmen görüşlerinin irdelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcı grubu kolay ulaşılabilir örnekleme tekniğiyle oluşturulmuştur. Katılımcı grupta Ağrı ilinde görev yapan beş sosyal bilgiler öğretmeni yer almıştır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmış ve betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırma sonunda sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler eğitiminde tarihi mekânları kullanmanın önemli olduğunu, sosyal bilgiler dersinde öğrencilere estetik ve duyarlılık değerlerini kazandırmının öğrencilerin etkili vatandaşlar olarak yetişmelerine katkı sağladığı görüşünde oldukları belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca sosyal bilgiler eğitiminde tarihi mekânların ekonomik ve idari nedenlerden dolayı sıklıkla kullanılmadığı da belirlenmiştir. Araştırmada ulaşılan sonuçlar göz önünde bulundurularak Millî Eğitim Bakanlığı'na ve araştırmacılara çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Anahtar kelimeler: Sosyal bilgiler eğitimi, sosyal bilgiler öğretmenleri, tarihi mekân, estetik değeri, duyarlılık değeri
Atıf	Koçin, Ş. (2023). Tarihi mekânlara yapılan ziyaretlerin öğrencilere estetik ve duyarlılık değerlerini kazandırmadaki rolüne ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. <i>International Journal of Progressive Studies in Education</i> , 1(2), 17-30. https://doi.org/10.5281/zenodo.8347019

Opinions of Social Studies Teachers on the Role of Visits to Historical Places in Gaining Aesthetic and Sensitivity Values to Students

Şilan KOÇİN, Ministry of National Education, silankocin62@gmail.com, 0000-0002-2297-9411

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Recieved: 07.08.2023 Accepted: 13.09.2023 Article type: Research article	Because social studies education aims to teach knowledge, skills and values related to daily life to primary and secondary school students, it requires the use of a wide variety of instruments in educational processes. One of the instruments used in social studies education is historical places. In this study, it was aimed to examine teachers' opinions on the role of visits to historical places in social studies education in gaining aesthetic and sensitivity values to students. Phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used in the study. The participant group of the study was formed with the convenience sampling technique. The participant group included five social studies teachers who work in Ağrı province. The data were collected using a semi-structured interview form developed by the researcher and analyzed using descriptive analysis technique. At the end of the study, it was determined that social studies teachers think that using historical places in social studies education is important. In addition, it was determined that the teachers were of the opinion that providing students with aesthetic and sensitivity values in the social studies course contributed to the growth of students as effective citizens. The study also revealed that historical places are not frequently used in social studies education due to economic and administrative reasons. Considering the results of the study, various suggestions were made to the Ministry of National Education and researchers. Keywords: Social studies education, social studies teachers, historical places, aesthetic value, sensitivity value

GİRİŞ

Sosyal bilgiler; tarih, coğrafya ve vatandaşlık bilgisi, sosyoloji, ekonomi, psikoloji, hukuk ve siyaset bilimi gibi çeşitli sosyal bilim alanlarından derlenen bilgilerin birleşiminden oluşan disiplinlerarası bir derstir (MEB, 2005). Sosyal bilgiler, bünyesinde farklı disiplinlere ait içeriği barındıran bir ders olması nedeniyle, eğitim-öğretim süreçlerinde çok çeşitli yöntem, teknik, araç-gereçler ve ortamları kullanabilmektedir (Barr, Barth ve Shermis, 1977). Sosyal bilgilerin öğrenme-öğretme süreçleri hem okul ortamlarında hem de okul dışı ortamlarda yürütülebilmektedir. Okul dışında yapılan gezi, gözlem, inceleme gibi etkinlikler, söz öğrencilerin etkili öğrenmeler gerçekleştirmelerini sağlayabilmektedir. Okul dışı öğretim; öğretim programı temelinde, eğitim-öğretim sürecinde okul binası dışında kalan tüm ortam ve kurumlardan yararlanmayı öngören öğretim faaliyetleri olarak tanımlanmaktadır (Ford, 1986 ve Salmi, 1993'ten akt. Şimşek ve Kaymakçı, 2015). Okul dışı ortamlarda eğitim ve öğretimde yararlanılabilecek birçok tarihi mekânın bulunduğu söylenebilir. Söz konusu mekânlardan bazıları ;cami, medrese, mezar, eski okul, kütüphane, imarethane, şifahane, kervansaray, han, hamam, su kemeri, çeşme, köprü, kale ve her türlü tarihi buluntu ve kalıntılardır (Işık, 2008).

Geçmişe dair izlerin, geleceğe somut bir şekilde taşınmasıyla oluşan yapılara tarihi mekân denir. Geçmişte yaşamış insan topluluklarının ortak mirası olan mekânlar, toplumların maddi ve manevi geleceğidir. Bu kapsamda tarihi mekânlar eğitim ortamlarının birinci elden somut materyalleridir. (Gökkaya ve Yeşilbursa, 2009). Tarihi mekânların bu özelliğinden dolayı eğitimde tarihi yapılardan faydalanmak oldukça önemlidir. Eğitimde tarihi mekânlardan yararlanmak, etkili öğrenme süreçlerinin yürütülmesi kapsamında önemli yararlar sağlayabilir (Meydan ve Akkuş, 2016).

Sosyal bilgiler, günlük yaşama yönelik bir ders olması itibarıyla eğitim-öğretim süreçlerinde okul dışı mekânların kullanılmasına olanak sağlamaktadır. Tarihi mekânlar sosyal bilgiler dersinin yapıldığı okul dışı ortamlarından biridir. Tarihi mekânlar, bireylerin hayal dünyasını geliştirmeyi amaçlayan önemli yapılardır (Boland, 1993). Öğrencilerin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında düşünebilmesine yardımcı olmaktadır. Tarihi mekânlar, olayların bizzat yaşandığı ve günümüze aktarıldığı somut alanlardır. Tarih konularının tarihi olayların yaşanmış olduğu yerlerde gözlem yapılarak işlemesi, etkili ve kalıcı öğrenmeler sağlayabilir. Ayrıca öğrenciler daha önce görmedikleri veya hakkında bilgi sahibi olmadıkları tarihi mekânları araştırıp günümüz ile ilişkilendirerek bağlantıları keşfedebilir (Hunter, 1993). Geçmişe ait değerli bilgilere sahip olan tarihi mekânlar, tarihi hissedebilen bireylerin ortaya çıkmasında önemli bir yere sahiptir. Bu kapsamda sosyal bilgiler dersinde tarihi mekânlardan yararlanmak; empati becerisi gelişmiş, tarihin esaslarına karşı duyarlı olabilen ve tarihine sahip çıkan bireylerin yetişmesine katkı sağlamaktadır (Gökkaya ve Yeşilbursa, 2009). Öte yandan sosyal bilgiler dersinde tarihi mekânların kullanımıyla öğrencilere çeşitli değerlerin kazandırılabilmesi de söz konusudur (Meydan ve Akkuş, 2014).

Değerler, toplumları ayakta tutan temel yapı taşlarıdır. Türk Dil Kurumu (TDK) (2022) değeri, "*Kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey*" olarak tanımlamaktadır. Özkan ve Soylu (2014) ise değeri, "*Bireyin uyması ve uzak durması gereken davranış biçimlerini*

belirleyen ve süreç içerisinde zamana göre yenilenmesi yahut farklı yargılara bürünmesi gereken yol gösterici'' olarak tanımlamıştır. Değerlerin okul programları aracılığıyla kazandırılması, değer eğitimine karşılık gelmektedir (Berkowitz, 2011). Eğitimin bize yönelik olan yönünü de değerler eğitimi oluşturmaktadır. İlkokul ve ortaokul seviyesindeki öğrencilere okul programları aracılığıyla değerler eğitimi verilmektedir. Söz konusu okul programların birisi sosyal bilgiler dersi öğretim programıdır (Ulusoy, 2010). Sosyal bilgiler dersinde öğrencilere kazandırılması amaçlanan 18 değer söz konusudur. Bu değerlerden ikisi duyarlılık ve estetikdir (MEB, 2018).

Duyarlılık, bireyin çevresinde olup bitenleri fark etme ve gerektiğinde tepki gösterme durumudur. Duyarlılık, fiziksel tepkiler şeklinde olabilmekle birlikte, duygusal tepkileri de içerebilir. Duyarlılık, bireyin durumlara ve olaylara karşı tepkisinin şekillendiren önemli bir etmendir. Duyarlılık, empati ve anlayış geliştirmede de önemli bir rol oynamaktadır (Deutscher ve Winther, 2018). Estetik ise insan duyularını etkileyen güzellik kavramıyla ilişkilidir. Estetik, bir olgu, olay, durum ya da kavramın bireyin güzellik algısına hitap edecek formda olmasıdır (Goldman, 2018). Sosyal bilgiler eğitimi açısından düşünüldüğünde bireyin duyarlılık ve estetik değerlerine sahip olması, bireyin topluma katkı sağlaması ve etkili bir birey olarak yetişmesi açısından önemli görülebilir. Bu düşünceden hareketle gerçekleştirilen bu araştırmada sosyal bilgiler eğitiminde tarihi mekân kullanımının öğrencilere duyarlılık ve estetik değerlerini kazandırmadaki rolüyle ilgili öğretmen görüşleri irdelenmiştir.

Alanyazın incelendiğinde, sosyal bilgiler eğitiminde tarihi mekân kullanımının akademik başarı düzeyine ve çeşitli beceriler kazandırmaya katkı sağladığı sonucuna ulaşan çok sayıda çalışmanın (Dikyol, İnce ve Usta, 2011; Meydan ve Akkuş, 2016; Üztemur, Dinç ve Acun, 2018; Binekçi ve Öner, 2019) yapılmış olduğu görülmüştür. Diğer taraftan alanyazında sosyal bilgiler eğitiminde tarihi mekân kullanımının değer kazandırmada etkili olduğu sonucuna ulaşan çalışmalara da (Yiğittir ve Kaymakçı, 2012; Balcı ve Yelken, 2013; İbret, Karatekin ve Avcı, 2015; Şahin ve Katılmış, 2016) rastlanmıştır. Alanyazında sosyal bilgiler eğitiminde tarihi mekânlardan yararlanarak öğrencilere değer kazandırmakla ilgili öğretmen görüşlerini inceleyen herhangi bir çalışmaya ise rastlanmamıştır. Bu durum alanyazın açısından bir eksiklik olarak değerlendirilmiştir. Zira sosyal bilgiler dersinde tarihi mekân kullanımının sosyal bilgiler eğitimi açısından ne tür sonuçlar sağladığını sosyal bilgiler eğitimini gerçekleştiren öğretmenlerin bakış açısıyla ortaya koymak etkili sosyal bilgiler eğitiminin tasarlanması açısından yarar sağlayabilir. Bu bakış açısından hareketle bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın alanyazına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Tarihi mekânlara yapılan ziyaretlerin öğrencilere estetik ve duyarlılık değerlerini kazandırmadaki rolüne ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerinin araştırıldığı bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sosyal bilgiler dersinde tarihi mekânlardan yararlanmanın kalıcı öğrenmeler sağlamadaki rolüne ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

2. Sosyal bilgiler dersinde estetik ve duyarlılık değerlerinin kazandırılmasında tarihi mekânlardan yararlanmanın etkisine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarihi mekân kullanımının öğrencilere duyarlılık ve estetik değerlerini kazandırmadaki rolüne ilişkin görüşlerinin incelendiği bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Fenomenolojik çalışmalarda yararlanılan veri kaynakları, çalışmanın odaklandığı olguyu bizzat yaşayan ve bunu dışarıya aktarabilen bireyler ya da topluluklardır. Fenomenolojik çalışmalarda olguları anlamak ve anlamlandırmak amacıyla katılımcılarla görüşmeler yapılır. (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada fenomenoloji desininin kullanılmasının nedeni, çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin deneyimlerinden elde edilen bilgilerin detaylı bir şekilde irdelenmiş olmasıdır. Bu çalışma Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun 01.12.2022 tarih ve 301 sayılı etik kurul kararı kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Katılımcı Grup

Araştırmanın katılımcı grubunu Ağrı ilinde görev yapmakta olan sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Katılımcı grubu oluşturulurken kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir örnekleme, araştırmacının koşullarının yetersizliğinden dolayı ulaşabildiği en ekonomik grubu araştırmaya dahil etmesine yöneliktir (Büyüköztürk vd., 2013). Bu çalışmada kolay ulaşılabilir örnekleme tekniğinin kullanılmasının sebebi, katılımcı grubun araştırmacının görev yaptığı Ağrı ilindeki öğretmenler arasından seçilmek durumunda kalınmasıdır. Katılımcı gruba ilişkin bilgiler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcı bilgileri

Kod	Yaş	Cinsiyet	Görev süresi
Ö1	26	Kadın	2
Ö2	27	Erkek	4
Ö3	26	Kadın	2
Ö4	28	Kadın	2
Ö5	26	Kadın	3

Tablo 1'de görüldüğü üzere katılımcı grubunda beş öğretmen yer almıştır. Öğretmenlerin yaşları 26-28 arasında değişmektedir. Öğretmenlerin dördü kadın, biri erkektir. Öğretmenlerin görev süresi 2-4 yıl arasında değişmektedir. Araştırmada öğretmenlerin isimleri etik kurallar kapsamında gizlenmiştir. Bunun yerine öğretmenlere Ö1, Ö2, Ö3... şeklinde kod isimler verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, tarihi mekânlara yapılan ziyaretlerin öğrencilere estetik ve duyarlılık değerlerini kazandırmadaki rolünü öğretmen bakış açısıyla irdelleyen sorular içeren yarı yapılandırılmış görüşme

formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme tekniği, araştırma sürecinde çokça kullanılan bir teknik olmakla birlikte araştırmacı tarafından katılımcılardan bilgilerin doğal bir şekilde toplanmasını sağlamaktadır (Ekiz, 2003).

Veri toplama aracının tasarlanma sürecinde, hazırlanan soruların araştırmanın amacına uygunluğunu kontrol etmek amacıyla sosyal bilgiler alanında uzman dört öğretmen ve iki akademisyenden görüş alınmıştır. Uzmanlardan alınan dönütlerde soruların araştırma konusunu derinlemesine irdelemek açısından yetersiz kaldığı ve yüzeysel cevaplara neden olabileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda alınan dönütler ışığında, araştırma sorularında düzenlemeye gidilerek forma son hali verilmiştir.

Daha sonra araştırmanın verileri toplanmıştır. Katılımcılara görüşme öncesinde araştırma hakkında kısa bir bilgi verilerek araştırma için onay alınmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerle yüz yüze görüşülerek yarı yapılandırılmış formda bulunan sorular yöneltmiştir. Görüşmeler sırasında ses kayıt cihazı ve defter kalem kullanılmıştır. Görüşmeler sırasında katılımcılara yöneltilen sorular şunlardır:

1. Sosyal bilgiler dersi kapsamında öğrencilerinizle tarihi mekânlara ziyarette buldunuz mu, ziyarette bulunduğunuz mekânlar nelerdir, örnek verebilir misiniz?
2. Sosyal bilgiler dersinde tarihi mekânlara yapılan ziyaretlerin öğrenme üzerindeki etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Estetik ve duyarlılık değerlerini nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız?
4. Estetik ve duyarlılık değerlerini kazandırmak amaçlı tarihi mekânlardan faydalanmak etkili öğrenmeler için uygun mudur, neden?
5. Estetik ve duyarlılık değerlerinin sosyal bilgiler eğitimi açısından önemi ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

Araştırmanın verileri toplandıktan sonra verilerin öz biçimine sadık kalınarak bilgisayar ortamında metinlere dönüştürülmüştür.

Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözülmesi aşamasında betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analizde elde edilen veriler daha önceden belirlenmiş temalara göre sınıflandırılır, özetlenir ve yorumlanır. Elde edilen bulgular arasında neden-sonuç ilişkisi kurulur ve ihtiyaç duyulduğunda ise olgular arasında karşılaştırmalar yapılır. Betimsel analiz dört aşamadan oluşmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Betimel analizin söz konusu aşamaları ve bu araştırma açısından içeriği aşağıda ifade edilmiştir:

1. Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma: Verilerin hangi temalar kapsamında çözümleneceği belirlenmiştir.
2. Tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi: Veriler belirlenen temalara göre çözümlenmiştir.
3. Bulguların tanımlanması: Araştırmanın bulguları ortaya konmuştur.
4. Bulguların yorumlanması: Araştırmanın bulguları yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmada betimsel analiz tekniğinin kullanılmasının nedeni, veri çözümleme sürecinde görüşme sorularının bulgu temaları olarak tayin edilmiş olmasıdır. Araştırmanın verileri yukarıda verilen

aşamalara uygun olacak şekilde çözümlenmiştir. Çözümlenen veriler, katılımcıların doğrudan ifadeleriyle desteklenerek araştırmanın bulguları ortaya konmuştur.

BULGULAR

Araştırmada toplanan veriler betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırmada ulaşılan bulgular, öğretmenlerin görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplar kapsamında sınıflandırılmıştır. Katılımcıların birinci soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde, belirli sebeplerden kaynaklı olarak tarihi mekânlara, istenilen yerlere ziyaret yapılamadığı ancak uygun koşullar sağlandığında ziyaretlerin yapıldığı belirlenmiştir. Katılımcılardan Ö5, “*Evet bulundum. Konya’da görev yaparken 5. Sınıf Kültür ve Miras öğrenme alanı kapsamında güzel ülkem adlı konu ile ilgili okulun bulunduğu Konya ilinde bulunan Mevlâna Müzesi, Kelebekler Vadisi, Alâeddin Köşkü gibi yerleri öğrencilerle birlikte ziyaret ettik.*” sözleriyle ifade ederek, öğrenme alanı içeriğine de uygun olarak sosyal bilgiler dersi kapsamında tarihi mekânları ziyarette bulunduğunu ifade etmiştir. Ancak Ö1, “*Görev yaptığım süre boyunca herhangi bir yere gezi düzenleyemedim. Elverişli ortam olmaması ve izin alma süreçlerinde sıkıntı yaşadım.*” biçiminde belirterek tarihi mekânlara ziyaret gerçekleştiremediğini ifade etmiştir.

Katılımcıların ikinci soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde, sosyal bilgiler dersinin yaşayan bir ders olduğu ve tarihi mekânların da somut beceriler kazandırma bakımından önemli bir yere sahip olduğu görüşüne sahip oldukları anlaşılmaktadır. Ö3, konu kapsamında şu ifadeleri kullanmıştır:

“Sosyal bilgiler dersi daha çok soyut içerikli bir ders olduğu için tarihi mekânlara yapılan ziyaretler öğrencilere somut bir bilgi sağlayarak onların yaparak- yaşayarak öğrenmesine katkıda bulunur. Öğrenci geçmişle bağ kurarak şu an ki durumu yorumlayıp gelecekle ilgili fikir yürütebilir. Sosyal bilgiler, zaten disiplinlerarası bir derstir. Zaman ve mekân algısı çerçevesinde böylelikle bireylerin topluma uyumunu sağlar.”

Ö3, yukarıdaki ifadelerle görüşünü belirterek sosyal bilgiler dersinde tarihi mekânlara yönelik etkinliklerin kalıcı öğrenmeler üzerinde etkili olduğu belirtilmiştir. Ö1 ise, “*Öğrenme süreçleri kalıcı ve etkili olur. Öğrenciler konuları eğlenerek öğrenir. Derse karşı ilgi seviyeleri yükselir.*” şeklinde ifade ederek tarihi mekânların, sosyal bilgiler dersini etkili kılacağını belirtmiştir. Ö2 ise, görüşünü şu şekilde dile getirmiştir:

“Kesinlikle öğrenilenlerin kalıcılığını sağlıyor. Öğrenciler o mekânların doğasında kendilerinden birer parça bulma çabasına giriyor. Söz konusu mekânlarda öğrenciler değerlerini, tarihlerini sorgulayabiliyor. Sosyal bilgiler, doğası gereği öğrencileri aktif kılan bir derstir. Dolayısıyla bu tür faaliyetler öğrenciyi daha da aktif kılan, değerlerinin farkında olan bireyler yetiştirme noktasında destek olmaktadır.”

Katılımcı öğretmenlerin üçüncü soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde, estetiğin daha çok göze hitap eden bir unsur olduğu, duyarlılığın ise evrende gördüğümüz her şeye karşı oluşan bir hassasiyet olduğu ifade edilmiştir. Konu ile ilgili olarak Ö2, “*Estetik hem göze hem ruha hitap eden her şeydir bence. Duyarlılık ise hassasiyetlerimizin bütünüdür.*” biçiminde ifade ederken Ö4 ise, “*Estetik, sanatsal*

yaratıcılığın, güzeli aramanın bir olgusudur. Duyarlılık ise sanatsal açıdan hassas olma durumudur. Genel olarak bu şekilde tanımlayabilirim.” diyerek ifade etmiştir.

Katılımcıların dördüncü soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde, tarihi mekânların sosyal bilgiler dersi kapsamında kullanılmasının derse yönelik dikkatin çekilmesi ve toplumsal değerlerin aktarılması noktasında önemli olduğunun düşünüldüğü anlaşılmaktadır. Soruya cevap veren katılımcılardan Ö1, *“Evet etkili bir öğrenme olur. Çünkü çocuklar tarihi mekânları teknoloji ya da ders kitabı vasıtasıyla öğrenerek çevresini daha iyi tanımaya başlar ve eserleri araştırma merakları da artar. Tarihi mekânların korunması yönünde bilinç sahibi olur. Buna bağlı olarak duyarlılık seviyesi artar.”* şeklinde belirterek derslerde soyut konuların tarihi mekânlarla aktarılmasının etkili olacağını ifade etmiştir. Katılımcılardan Ö5’in ifadeleri şöyledir:

“Evet uygundur. Estetik anlayışı için mekânların ince taraflarını öğrencilere fark ettirmenin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Her tarihi yapıda veya eserde belli başlı dikkat edilmesi gereken noktalar vardır. Bu noktaları bulabilmenin de estetik değerlerin öğrencilere aktarılmasıyla gerçekleşeceğini düşünmekteyim. Bu değerleri teori olmaktan çıkarıp uygulama noktasına taşımak için tarihi mekânlardan yararlanmanın doğru olduğunu düşünüyorum.”

Ö5, yukarıdaki sözlerle estetik ve duyarlılık değerlerinin aktarılmasında, öğretimin uygulamalı olarak yapılmasının etkili olduğunu ifade etmiştir.

Katılımcıların beşinci soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde, sosyal bilgiler dersinde değerler eğitimi kapsamında tarihi mekânlardan faydalanmanın öğrencinin toplumsallaşması bakımından önemli bir yere sahip olduğu dile getirilmiştir. Katılımcılardan Ö2, görüşünü şu cümlelerle ifade etmiştir:

“Söz konusu değerlerin özellikle sosyal bilgiler dersi açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Her çağda estetik algısı değişim göstermekte. Yaşadığımız 21. yy. ’da bu değerlerin çok daha farklı algılandığının kanısındayım. Bu değerlerin sosyal bilgiler dersinde ele alınması bu önemi daha çok artırıyor bence. Çağımızda duyarlılığın da farklı algılandığı bir gerçek. Ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi kapsamında duyarlılık değerlerini benimsemeleri gelecek nesiller için de umut vadetmektedir.”

Sosyal bilgiler dersinde değerler eğitiminde, yaşanan çevreden faydalanmak son derece önemli bir yere sahiptir. Sosyal bilgiler öğretmenleri de bu kapsamda soyut ve sözel olarak ifade ettikleri kavramları, yaparak ve yaşayarak öğrenciye öğretmenin daha verimli ve kalıcı olduğunu düşünmektedir. Katılımcılardan Ö5, *“Estetik ve duyarlılık değerlerini tarihi mekânlara aktarmanın gerçekten çok mantıklı bir çalışma olduğunu söyleyebilirim.”* diyerek konuya ilişkin görüşünü dile getirmiştir. Sözlerine devam eden Ö5, *“Okullarda tarihi mekânlara gidebilmenin hem zaman hem de maddi durum açısından zor olduğu gözükmektedir. Bu durumların teknoloji yardımıyla, sanal gözlük veya sanal müzeler yardımıyla olması uygulama açısından biz öğretmenlerin işini daha da kolaylaştıracaktır.”* demiştir. Ö3’ün görüşü şöyledir:

“Eklemek istediğim husus olarak şunu söyleyebilirim. Tarihi mekânlara yapılan ziyaretlerden verim alınabilmesi için bilgili bir rehber eşliğinde o mekânın tanıtımı yapılmalıdır. Ve öğrenciye

aktarılması gereken bilgi ve değer o mekânda verilmelidir. Tarihi mekânın o ruhu öğrenciye de geçmelidir. Anlatılanlarla oradaki yaşanmışlıkları öğrenci hissedebilmeli ve gözünde canlandırabilmelidir.”

Ö3, yukarıdaki cümlelerle tarihi mekânlara yapılan ziyaretlerin kontrollü bir şekilde ve bilgili kılavuzlar aracılığıyla yapılmasının daha faydalı olabileceğini dile getirmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarihi mekân kullanımının öğrencilere duyarlılık ve estetik değerlerini kazandırmadaki rolüne ilişkin görüşlerinin incelendiği bu araştırmada, nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Araştırmaya Ağrı il sınırları içerisinde görev yapan beş sosyal bilgiler öğretmeni dahil edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan araştırma verileri betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Çözümlenen verilerden ulaşılan bulgular, alanyazındaki benzer çalışmalar ışığında tartışılarak araştırmanın sonuçları ortaya konmuştur.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi kapsamında görev yaptıkları illerdeki tarihi mekânlara (Örneğin Ö5, Mevlâna Müzesi, Kelebekler Vadisi, Alâeddin Köşkü) ziyaretler yaptıkları ancak bazı öğretmenlerin ziyaretlerin izin ve maliyetleri konusunda zorlandıkları tespit edilmiştir. Meydan ve Akkuş (2014), yaptıkları araştırmada bu araştırmayla benzer biçimde tarihi mekânlara yapılan ziyaretlerin ekonomik zorlukları olduklarını belirlemişlerdir. Aktekin (2008), müze yöneticileriyle yaptığı araştırmada müzelerin eğitim aracı olarak kullanılmasının ücrete tabi olduğunu ve bu kapsamda müzelerin eğitimde sıklıkla kullanılmadığını saptamıştır. Baş (2017) okul dışı tarih öğretimi konusunu irdelediği araştırmada tarihi mekânların ulaşımı konusunda sıkıntılar yaşanabildiğini belirlemiştir.

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde tarihi mekânlara yapılan ziyaretlerin öğrencilere etkili öğrenmeler sağladığı görüşünde oldukları belirlenmiştir. Malkoç (2014) tarafından yapılan yüksek lisans çalışmasında, tarihi mekânların sınıf dışı okul ortamlarından faydalanmanın öğrenci için bilgiyi somutlaştırdığı, bilginin kalıcılığını arttırdığı ve öğrencilerin bu etkinlikler aracılığıyla eğlendiğini ifade eden sonuçlara ulaşılmıştır. Öner (2015) tarafından yapılan çalışmada da okul dışı alanların öğrenmelerin kalıcılığında etkili olduğu ve öğrencilerin empati becerilerini geliştirdiği ortaya konulmuştur. Çepni ve Aydın (2015) araştırmalarında, sosyal bilgiler öğretmenlerinin kalıcılığı sağlamak için tarihi mekânlardan faydalanmalarının etkili olduğu ve yaparak yaşayarak öğrenmeye katkı sağladığı belirlenmiştir. Meydan ve Akkuş (2014) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin gezi-gözlem ve arazi çalışması gibi etkinlikler aracılığıyla tarihe ve coğrafyaya yönelik düşüncelerinde anlamlı değişiklikler olduğu ve bu tür etkinliklerin kullanılmasının öğrencilerin derse karşı ilgi ve tutumlarında etkili olacağı ortaya konmuştur.

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin estetik ve duyarlılık değerlerinin kazandırılmasında tarihi mekânları kullanmanın yararlı olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Ayantaş (2019), sosyal bilgiler dersinde estetik değerinin kazandırılmasını ders kitapları kapsamında irdelediği araştırmada estetik

değerini kazandırılmasının birçok unsurun yanında mekân kavramıyla da ilişkili olduğunu belirtmiştir. Kayumov (2020), öğrencilere estetik bakış açısı kazandırmada kültürel ve sanatsal mekânların önemli araçlar olduğunu saptamıştır. Zhang vd. (2022), estetik değerinin kazandırılmasında mekân ve çevrenin etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin estetik ve duyarlılığı sosyal bilgiler eğitimi açısından önemli değerler olarak gördükleri belirlenmiştir. Kafadar (2022), öğretmen adaylarıyla yürüttüğü araştırmasında öğretmen adaylarının estetik değerini eğitim açısından önemli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Qayumov (2020), pedagojide estetik eğitimi irdelediği araştırmasında estetik bakış açısının bireyin etkili bir yaşam sürmesine katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Dyer (2009), sanat eğitiminde estetik değerinin yerini incelediği araştırmasında estetik değerinin sanatsal bakış açısı kazandırmada önemli bir faktör olduğunu saptamıştır.

Soyut olarak ifade edilen değerlerin somut bir şekilde yaşantı haline getirilmesiyle beraber öğrencinin geçmişine ve geleceğine sahip çıkacağı ve bunun gelecek nesillere aktarılmasında son derece önemli bir yere sahip olduğu ifade edilebilir. Sosyal bilgiler dersinde tüm kademelerde özellikle kültür ve miras öğrenme alanı kapsamında yapılacak bilgi aktarımının tamamlayıcısı olan tarihi mekânların bu noktada önemli bir eksiği kapattığı söylenilebilir.

ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçları temel alınarak çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Söz konusu öneriler şöyledir:

- MEB tarafından sosyal bilgiler derslerinde tarihi mekânların ziyaretini kolaylaştırıcı prosedürler ve tarihi mekânlara ziyaretleri desteklemeye yönelik uygulamalar uygulanabilir.
- MEB tarafından sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim-öğretim süreçlerinde tarihi mekânları kullanmaları teşvik edilebilir.
- Sosyal bilgiler eğitiminde tarihi mekânların kullanımının öğrenci görüşlerine göre irdelendiği araştırmalar yapılabilir.
- Sosyal bilgiler eğitiminde tarihi mekânların kullanımıyla ilgili öğretmen görüşlerinin irdelendiği nicel araştırmalar yapılabilir.
- Sosyal bilgiler eğitiminde estetik ve duyarlılık değerlerini kazandırmaya yönelik nicel araştırmalar yapılabilir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir.

Yazar Katkı Oranı

Yazarın bu makaleye katkı oranı, %100'dür.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makalenin bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur.

Etik Onay

Bu araştırma Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun 28.12.2022 tarih ve 301 sayılı etik kurul kararı kapsamında gerçekleştirilmiştir.

KAYNAKÇA

- Aktekin, S. (2008). Müze uzmanlarının okulların eğitim amaçlı müze ziyaretlerine ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 103-111. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59525/856035>
- Ayantaş, T. (2019). Aesthetic value teaching in social studies textbooks. *New Trends and Issues Proceedings on Humanities and Social Sciences*, 6(4), 87-92. Retrieved from www.prosoc.eu
- Balcı, A., & Yelken, T. (2013). İlköğretim sosyal bilgiler programında yer alan değerler ve değer eğitimi uygulamaları konusunda öğretmen görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 195-213. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59473/854642>
- Barr, R. D., Barth, J. L., & Shermis, S. S. (1977). *Defining the social studies (No. 51)*. Arlington, VA: National Council for the Social Studies.
- Baş, H. (2017). Okul dışı tarih öğretimi bağlamında “İpek Yolu’nda Türk Kervansarayları Eğitim, Bilim, Kültür Gezisi” nin değerlendirilmesi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (13), 151-162. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/igdirsosbilder/issue/66818/1044953>
- Berkowitz, M. W. (2011). What works in values education. *International Journal of Educational Research*, 50(3), 153-158. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2011.07.003>
- Binekci, Ö., & Öner, G. (2019). Ortaokul branş öğretmenlerinin derslerinde müzelerden yararlanma durumları ile müze ve tarihi mekâna ilişkin görüşleri. *Uluslararası Müze Eğitimi Dergisi*, 1(1), 32-49. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/jimuseumed/issue/48213/635135>
- Boland, B. M. (1993). Where did history happen? *OAH Magazine of History*, 7(3), 62-68. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/25162895>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çepni, O., & Aydın, F. (2015). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıf dışı okul ortamlarına ilişkin görüşleri. *International Journal of Social Science*, 39, 317-335. <https://doi.org/10.9761/JASSS3061>
- Deutscher, V., & Winther, E. (2018). Instructional sensitivity in vocational education. *Learning and instruction*, 53, 21-33. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2017.07.004>
- Dikyol, D. Ç., İnce, E., & Usta, S. (2011). Öğretmen adaylarının tarihi mekanlara ve eserlere ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *HAYEF Journal of Education*, 8(2), 57-68. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/iuhayefd/issue/8795/109914>
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Goldman, A. (2018). *Aesthetic value*. Philadelphia:Routledge.
- Gökkaya, A. K., & Yeşilbursa, C. C. (2009). Sosyal bilgiler öğretiminde tarihi yerlerin kullanımının akademik başarıya etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 483-506. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/tebd/issue/26107/275073>
- Hunter, K. (1993). *Teaching with historic places*. CRM, 16(2), 6-7. Retrieved from <https://www.nps.gov/crps/CRMJournal/CRM/v16n2.pdf>
- Işık, H. (2008). İlköğretimde tarih konularının yerel tarih ile ilişkilendirilmesinin öğrenci başarısına etkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(4), 290-310. Retrieved from <https://web.s.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=2b2788d7-0888-4368-9f8a-c0efbd6fb7aa%40redis>
- İbret, B. Ü., Karatekin, K., & Avcı, E. (2015). Sosyal bilgiler dersinde coğrafya öğretiminin değerler eğitimi açısından önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(207), 5-23. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/milliegitim/issue/36937/422273>
- Kafadar, T. (2022). Virtual museum experiences of pre-service social studies teachers in the process of forming aesthetic values: Pera Museum example. *International Online Journal of Education and Teaching*, 9(4), 1679-1694. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1354009.pdf>
- Kayumov, I. F. (2020). Values and aesthetic factors in the formation of culture and art. *International Engineering Journal For Research & Development*, 12(1), 10. Retrieved from https://uniwork.buxdu.uz/resurs/12610_1_56C5CC4A098228D9B4A091E8F6AA8E1B261A7F50.pdf
- Malkoç, S. (2014). *Sosyal bilgiler öğretiminde sınıf dışı okul ortamlarının kullanılma durumları* (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- MEB (2005). *Sosyal bilgiler 4. ve 5. sınıf programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 4, 5, 6 ve 7. sınıflar)*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Meydan, A., & Akkuş, A. (2014). Sosyal bilgiler öğretiminde müze gezilerinin tarihi ve kültürel değerlerin kazandırılmasındaki önemi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (29), 402-404. Retrieved from <https://doi.org/10.14781/mcd.92390>
- Meydan, A., & Akkuş, A. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde tarihi ve coğrafi mekân uygulamalarının değerlendirilmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, (13), 14-30. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ijoess/issue/8529/105918>
- Öner, G. (2015). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin 'okul dışı tarih öğretimi'ne ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Türk Tarih Eğitimi Dergisi*, 4(1), 89- 121. <https://doi.org/10.17497/tuhed.185618>
- Özkan, R., & Soylu, A. (2014). Eğitim fakültesi öğrencilerinin benimsedikleri temel insani değerler (Niğde İl örneği). *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 1253-1265. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6418>

- Qayumov, A. (2020). System-technological approach to spiritual and aesthetic education in the study of pedagogical disciplines. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 8(3), 112-114. Retrieved from <http://www.idpublications.org/wp-content/uploads/2020/03/Full-Paper-SYSTEM-TECHNOLOGICAL-APPROACH-TO-SPIRITUAL-AND-AESTHETIC-EDUCATION-IN-THE-STUDY.pdf>
- Şahin, T., & Katılmış, A. (2016). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının değerler eğitimi öz-yeterlilikleri. *Alan Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 1-16. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/aleg/issue/27055/284714>
- Şimşek, A., & Kaymakçı, S. (2015). *Okul dışı sosyal bilgiler öğretiminin amacı ve kapsamı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ulusoy, K. (2010). Değer eğitimi: Davranışçı ve yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan tarih programlarında değer aktarımı. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 32-51. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/trakyasobed/issue/30225/326336>
- Üztemur, S., Dinç, E., & Acun, İ. (2018). Sosyal bilgiler öğretiminde müze ve tarihi mekân kullanımının 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler algılarına etkisi: Bir eylem araştırması. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(1), S. 135-168. Retrieved from <https://doi.org/10.30831/akukeg.358211>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yiğittir, S., & Kaymakçı, S. (2012). Sosyal bilgiler dersi öğretim programı uygulama kılavuzu'nda yer alan etkinliklerin değer eğitimi yaklaşımları açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 49-73. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59489/854976>
- Zhang, M., Xiong, K., Wang, X., & Zhao, X. (2022). Natural beauty and esthetic value of natural world heritage sites: A literature review and implications for karst geoheritage sites. *Geoheritage*, 14(3), 84. <https://doi.org/10.1007/s12371-022-00714-8>

EXTENDED ABSTRACT

Sensitivity is the state of being aware of what is happening around and reacting when necessary. Sensitivity can be in the form of physical reactions, but it can also be in the form of emotional reactions. Sensitivity is an important factor shaping an individual's response to situations and events. Sensitivity also plays an important role in developing empathy and understanding. Sensitivity is an important factor shaping an individual's response to situations and events. Sensitivity also plays an important role in developing empathy and understanding (Deutscher, & Winther, 2018). Aesthetics is related to the concept of beauty. Aesthetics is the form of a phenomenon, event, situation or concept that appeals to one's perception of beauty (Goldman, 2018). Considering the fact that sensitivity and aesthetic values are important values in daily life, it can be said that these values are also important for the social studies course. As a matter of fact, social studies is a course that aims to provide students with knowledge, skills

and values related to daily life. Based on this idea, in this study, opinions of social studies teachers on the role of visiting historical places in social studies education in gaining students with sensitivity and aesthetic values were examined.

When the literature was examined, it was determined that there were many studies on the use of historical places in social studies education (Dikyol, İnce, & Usta, 2011; Meydan & Akkuş, 2016; Üztemur, Dinç, & Acun, 2018; Binekçi & Öner, 2019) and value education (Yiğittir & Kaymakçı, 2012; Balcı & Yelken, 2013; İbret, Karatekin, & Avcı, 2015; Şahin & Katılmış, 2016). There was no study which examined the opinions of teachers on the issue of gaining value to students by utilizing historical places in social studies education. This situation was considered as a deficiency in terms of literature and this study was conducted. It is hoped that the study will contribute to the literature.

In this study, in which the opinions of social studies teachers on the role of visits to historical places in gaining aesthetic and sensitivity values to students were investigated, the following questions were sought to be answered:

1. What are the opinions of social studies teachers about the role of utilizing historical places in providing permanent learning in the social studies course?
2. What are the opinions of social studies teachers about the effect of utilizing historical places in gaining aesthetic and sensitivity values to students in the social studies course?

In this study, in which the opinions of social studies teachers on the role of visiting historical places in gaining sensitivity and aesthetic values to students, phenomenological design, one of the qualitative research methods, was used. The data sources in phenomenological studies are individuals or communities who experience the phenomenon that the study focuses on (Yıldırım, & Şimşek, 2016). The reason for using the phenomenological design in this study is that the experiences of social studies teachers were examined in depth. This research was conducted within the scope of the ethics committee decision of Ağrı İbrahim Çeçen University Scientific Research Ethics Committee dated 01.12.2022 and numbered 301.

The participant group of the study consisted of five social studies teachers who work in Ağrı province. While forming the participant group, convenience sampling technique was used. Convenience sampling is aimed at including the most easily accessible group in the research due to limited conditions (Büyüköztürk et al., 2013). The reason for using the convenience sampling technique in this study is that the researcher selected the teachers in the study from among the teachers in Ağrı province where the researcher works. The data were collected through a semi-structured interview form and analyzed using descriptive analysis technique.

In the study, it was determined that some social studies teachers visited historical places in their social studies courses. On the other hand, it was determined that some teachers did not visit historical places because the visits required permission and were costly. In their study, Meydan and Akkuş (2014), similar to this study, determined that visits to historical places have economic difficulties. Aktekin (2008), in his research with museum administrators, determined that the use of museums as an educational tool is

subject to a fee and in this context, museums cannot be used frequently in education. Baş (2017) examined the issue of out-of-school history teaching and found that there may be difficulties in traveling to historical places.

It was determined that social studies teachers think that visits to historical places in social studies lessons provide effective learning for students. In the master's dissertation conducted by Malkoç (2014), it was concluded that utilizing historical places in educational processes concretizes knowledge for students and increases the permanence of knowledge.

In the study, it was determined that social studies teachers think that using historical places is beneficial in gaining aesthetic and sensitivity values to students. Similarly, Kayumov (2020) found that cultural and artistic places are important tools in providing students with an aesthetic perspective.

In the study, it was determined that social studies teachers considered aesthetic and sensitivity as important values in terms of social studies education. Kafadar (2022), in his study conducted with pre-service teachers, concluded that pre-service teachers considered aesthetic value important in terms of education. Qayumov (2020), in the study on aesthetic education in pedagogy, concluded that aesthetic perspective contributes to the quality individuals' lives. Dyer (2009) examined the place of aesthetic value in art education and found that aesthetic value is an important factor in gaining an artistic perspective.

Depending on the results of the study, various recommendations were developed. The suggestions in question are listed below:

- MoNE can implement procedures to facilitate visits to historical sites and practices to support visits to historical sites in social studies courses.
- MoNE can encourage social studies teachers to use historical places in educational processes.
- Studies examining the use of historical places in social studies education according to students' opinions can be conducted.
- Quantitative studies can be conducted to examine teachers' opinions about the use of historical places in social studies education.
- Quantitative studies can be conducted to gain aesthetic and sensitivity values in social studies education.